
USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2017)0289

Privatna zaštitarska društva

Rezolucija Europskog parlamenta od 4. srpnja 2017. o privatnim zaštitarskim društvima (2016/2238(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Dokument iz Montreuxa o bitnim međunarodnim pravnim obvezama i dobrim praksama za države u vezi s operacijama privatnih vojnih i zaštitarskih društava tijekom oružanih sukoba,
- uzimajući u obzir rezolucije 15/26, 22/33, 28/7 i 30/6 Vijeća UN-a za ljudska prava,
- uzimajući u obzir rad radne skupine UN-a o korištenju plaćenika u svrhu kršenja ljudskih prava i sprječavanja ostvarivanja prava naroda na samoodređenje, osnovane u srpnju 2005.,
- uzimajući u obzir izvješća otvorene međuvladine radne skupine o razmatranju mogućnosti razrade međunarodnog regulatornog okvira za regulaciju, praćenje i nadzor aktivnosti privatnih vojnih i zaštitarskih društava,
- uzimajući u obzir Smjernice UN-a o korištenju usluga naoružanih zaštitara iz privatnih zaštitarskih društava, koje su nedavno proširene na nenaoružane zaštitarske službe,
- uzimajući u obzir Kodeks ponašanja UN-a za službenike nadležne za provedbu zakona,
- uzimajući u obzir nacrt moguće konvencije o privatnim vojnim i zaštitarskim društvima za razmatranje i djelovanje u okviru Vijeća UN-a za ljudska prava,
- uzimajući u obzir Međunarodni kodeks ponašanja za privatne pružatelje zaštitarskih usluga (ICoC) koji je uspostavilo Udruženje za Međunarodni kodeks ponašanja (ICoCA), koji predstavlja mehanizam za samoregulaciju tog sektora, čiji su standardi dobrovoljni,
- uzimajući u obzir Kodeks ponašanja Međunarodnog udruženja za operacije za uspostavu stabilnosti, koji predstavlja mehanizam za samoregulaciju tog sektora,
- uzimajući u obzir Kodeks ponašanja i etike za sektor privatne zaštite Konfederacije europskih sigurnosnih službi i organizacije UNI Europa,

- uzimajući u obzir sustav upravljanja ISO 18788 za privatne zaštitarske djelatnosti, kojim su utvrđeni parametri za upravljanje privatnim zaštitarskim društvima,
  - uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 13. lipnja 2002. o suradnji između nadležnih nacionalnih tijela država članica odgovornih za sektor privatne zaštite,
  - uzimajući u obzir Direktivu 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ¹,
  - uzimajući u obzir Direktivu 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ²,
  - uzimajući u obzir koncept EU-a za logističku potporu vojnim operacijama pod vodstvom EU-a i koncept EU-a za potporu ugovaratelja u vojnim operacijama pod vodstvom EU-a,
  - uzimajući u obzir preporuke u sklopu projekta Priv-War u pogledu regulatornog djelovanja EU-a u području privatnih vojnih i zaštitarskih društava i njihovih usluga,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. listopada 2013. o korupciji u javnim i privatnim sektorima: utjecaj na ljudska prava u trećim zemljama³ i svoju Rezoluciju od 6. veljače 2013. o društveno odgovornom poslovanju: promicanje društvenih interesa i put k održivom i uključivom oporavku⁴,
  - uzimajući u obzir brojne različite rizike, izazove i prijetnje unutar i izvan Europske unije,
  - uzimajući u obzir Privremene smjernice Međunarodne pomorske organizacije (IMO) iz svibnja 2012. o naoružanom zaštitarskom osoblju na brodovima,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A8-0191/2017),
- A. budući da su sigurnost i obrana javna dobra kojima javna tijela upravljaju na temelju kriterija djelotvornosti, učinkovitosti, odgovornosti i vladavine prava, koji ne ovise isključivo o izdvajanju dovoljnih financijskih sredstava nego i o znanju; budući da u određenim područjima javna tijela možda ne posjeduju potrebne kapacitete i sposobnosti;
- B. budući da za sigurnost i obranu ponajprije trebaju biti zadužena javna tijela;
- C. budući da ankete Eurobarometra pokazuju da građani EU-a žele da EU bude aktivniji u području sigurnosti i obrane;

---

¹ SL L 94, 28.3.2014., str. 65.

² SL L 216, 20.8.2009., str. 76.

³ SL C 181, 19.5.2016., str. 2.

⁴ SL C 24, 22.1.2016., str. 33.

- D. budući da je 2013. više od 1,5 milijuna privatnih ugovaratelja koji pružaju zaštitarske usluge bilo zaposleno u oko 40 000 privatnih zaštitarskih društava u Europi; budući da te brojke i dalje rastu; budući da je te godine promet tih društava iznosio otprilike 35 milijardi EUR; budući da je 2016. godine vrijednost sektora privatnih zaštitarskih usluga na globalnoj razini procijenjena na 200 milijardi USD te je brojala otprilike 100 000 privatnih zaštitarskih društava s 3,5 milijuna zaposlenika;
- E. budući da tijekom posljednjih nekoliko desetljeća nacionalne vlade, vojske i civilne agencije sve češće zapošljavaju privatna zaštitarska društva, pri čemu taj pojam za svrhe ove Rezolucije obuhvaća i privatna vojna društva, kako za pružanje usluga unutar zemlje tako i za potporu u inozemstvu;
- F. budući da je raspon usluga koje pružaju privatna zaštitarska društva izuzetno širok, od logističkih usluga do konkretne borbene podrške, pružanja vojne tehnologije i sudjelovanja u obnovi nakon sukoba; budući da privatna zaštitarska društva također pružaju neophodne usluge unutar država članica, kao što su vođenje zatvora i patroliranje na infrastrukturnim lokacijama; budući da su se usluge privatnih zaštitarskih društava koristile i u civilnim i u vojnim misijama u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP), za zaštitu delegacija EU-a, izgradnju terenskih kampova, osposobljavanje, zračni most i podupiranje aktivnosti povezanih s humanitarnom pomoći;
- G. budući da se, u kontekstu EU-a, prakse država članica u pogledu korištenja usluga privatnih zaštitarskih društava, postupci njihova angažiranja i kvaliteta regulatornih sustava uvelike razlikuju, pri čemu ih mnoge države koriste za podršku svojim kontingentima u multilateralnim operacijama;
- H. budući da do eksternalizacije vojnih aktivnosti, koje su nekad bile sastavni dio aktivnosti oružanih snaga, dolazi među ostalim radi pružanja usluga na isplativiji način, ali i zbog toga da bi se nadoknadio manjak kapaciteta u sve malobrojnijim oružanim snagama u kontekstu sve većeg broja multilateralnih misija u inozemstvu i sve oskudnijih proračuna, što je posljedica nevoljkosti donositelja odluka da osiguraju adekvatna sredstva; budući da bi trebalo biti riječ o iznimci; budući da je potrebno odgovoriti na nedostatak kapaciteta; budući da privatna zaštitarska društva također mogu pružiti kapacitete kojih uopće nema u nacionalnim oružanim snagama, često u vrlo kratkom roku i na komplementaran način; budući da su se privatna zaštitarska društva također koristila zbog političkog oportuniteta kako bi se izbjegla ograničenja o korištenju postrojbi, posebice kako bi se premostio mogući izostanak javne potpore angažiranju oružanih snaga; budući da korištenje usluga privatnih zaštitarskih društava kao alat vanjske politike treba biti podložno stvarnoj parlamentarnoj kontroli;
- I. budući da su privatna zaštitarska društva optuživana za sudjelovanje u brojnim povredama ljudskih prava i incidentima koji su doveli do gubitka života; budući da se takvi incidenti razlikuju s obzirom na vrijeme i zemlju te u nekim slučajevima predstavljaju ozbiljne povrede međunarodnog humanitarnog prava, uključujući ratne zločine; budući da je za neke od tih slučajeva pokrenut sudski postupak; budući da je to, zajedno s manjkom transparentnosti, negativno utjecalo na napore međunarodne zajednice u spomenutim zemljama i otkrilo znatne nedostatke u strukturama odgovornosti zbog, među ostalim, stvaranja brojnih razina podružnica ili podugovora u različitim zemljama, osobito u lokalnima, što u nekim slučajevima dovodi do nemogućnosti jamčenja osnovne sigurnosti civilnog stanovništva u zemljama

domaćinima;

- J. budući da EU i njegove države članice trebaju nastojati izbjeći takve situacije u budućnosti i suzdržati se od eksternalizacije vojnih operacija koje podrazumijevaju korištenje sile i oružja, sudjelovanje u sukobima i općenito sudjelovanje u borbama ili područjima zahvaćenim borbama, osim u svrhu opravdane samoobrane; budući da bi operacije i djelovanja povjerena privatnim zaštitarskim društvima u područjima zahvaćenima sukobom trebala biti ograničena na pružanje logističke podrške i zaštitu instalacija, bez stvarne prisutnosti privatnih zaštitarskih društava u područjima na kojima se odvija borba; budući da korištenje usluga privatnih zaštitarskih društava ni u kojem slučaju ne može biti zamjena za pripadnike nacionalnih oružanih snaga; budući da u provedbi politika obrane glavni prioritet mora biti da oružane snage država članica imaju dostatne resurse, alate, osposobljenost, znanje i sredstva za obavljanja svojih zadataka u potpunosti;
- K. budući da je, kako bi države mogle iskoristiti prednosti koje nude privatna zaštitarska društva te kako bi se osiguralo da se ta društva mogu smatrati odgovornima, na međunarodnoj razini potrebno uspostaviti pravni okvir s obvezujućim regulatornim i nadzornim mehanizmima kojim bi se reguliralo korištenje njihovih usluga i pružio dovoljan nadzor nad njihovim djelovanjem; budući da su privatna zaštitarska društva dio industrije koja je u velikoj mjeri transnacionalne naravi i isprepletena s vladinim i međuvladinim akterima te stoga zahtijeva globalan pristup regulaciji; budući da je trenutačna regulatorna situacija u tom sektoru takva da postoji niz nedosljednih pravila koja se znatno razlikuju među državama članicama; budući da neujednačena nacionalna zakonodavstva i samoregulacija koju primjenjuju određena privatna zaštitarska društva predstavljaju slabo sredstvo odvratanja od počinjenja povreda, s obzirom na nedostatak sankcija, i mogu imati snažan učinak na način na koji privatna zaštitarska društva djeluju u okviru multilateralnih intervencija i u regijama zahvaćenima sukobima;
- L. budući da ne postoje usuglašene definicije privatnih zaštitarskih društava, privatnih vojnih društava i njihovih usluga; budući da se, prema definiciji uključenoj u nacrt konvencije koji je pripremila Radna skupina UN-a za plaćenike, privatno zaštitarsko društvo može definirati kao gospodarski subjekt koji u zamjenu za naknadu pruža vojne i/ili zaštitarske usluge preko fizičkih i/ili pravnih osoba; budući da se vojne usluge u tom kontekstu mogu definirati kao specijalizirane usluge povezane s vojnim aktivnostima, uključujući strateško planiranje, obavještajne i istražne radnje, kopneno, pomorsko ili zračno izviđanje, letačke operacije svih vrsta, bilo bespilotne bilo s posadom, satelitski nadzor i obavještajne aktivnosti, svaki prijenos znanja koji ima vojnu primjenu, materijalnu i tehničku podršku za oružane snage i druge povezane aktivnosti; budući da se zaštitarske usluge mogu definirati kao naoružano čuvanje ili zaštita zgrada, instalacija, imovine i osoba, svaki prijenos znanja koji može imati sigurnosnu i policijsku primjenu, razvoj i provedba mjera zaštite informacija te ostale povezane aktivnosti;
- M. budući da je Dokument iz Montreuxa prvi važan dokument u kojem se utvrđuje način primjene međunarodnog prava na privatna zaštitarska društva; budući da su u Međunarodnom kodeksu ponašanja za privatne pružatelje zaštitarskih usluga utvrđeni standardi industrije i da je sve očiglednije da je taj dokument instrument za jamčenje zajedničkih osnovnih standarda u industriji koja je globalna; budući da je cilj Udruženja za Međunarodni kodeks ponašanja (ICoCA) promicati i nadzirati provedbu ICoC-a te upravljati njime i poticati odgovorno pružanje zaštitarskih usluga te poštovanje ljudskih

prava i nacionalnog i međunarodnog prava; budući da je članstvo u ICoCA-i dobrovoljno i plaća se, a zbog visokih članarina ne mogu sva privatna zaštitarska društva postati članom tog udruženja;

- N. budući da se rad na regulaciji privatnih zaštitarskih društava odvija na brojnim međunarodnim forumima, među ostalim u okviru Foruma o Dokumentu iz Montreuxa na kojemu je EU izabran u Skupinu prijatelja predsjedništva, otvorenu međuvladinu radnu skupinu, radi razmatranja mogućnosti razrade međunarodnog regulatornog okvira za regulaciju, praćenje i nadzor aktivnosti privatnih vojnih i zaštitarskih društava, kao i u ICoCA-u;
- O. budući da su se EU i 23 države članice pridružili Dokumentu iz Montreuxa te budući da je EU član radne skupine za ICoCA-u; budući da EU u kontekstu Vijeća za ljudska prava doprinosi mogućem razvoju međunarodnog regulatornog okvira; budući da EU ima ključnu ulogu u promicanju nacionalnog i regionalnog nadzora nad pružanjem i izvozom različitih vojnih i zaštitarskih usluga;
- P. budući da EU nema vlastiti regulatorni okvir, usprkos velikom broju privatnih zaštitarskih društava europskog podrijetla i/ili onih koja djeluju u okviru misija i operacija ZSOP-a ili delegacija EU-a; budući da su postojeći regulatorni okviri gotovo isključivo napravljeni prema američkom modelu, koji je utemeljen za vrijeme rata u Iraku, a išao je u korist vojnim društvima koja su sudjelovala u borbenim misijama; budući da ta svojstva ne odgovaraju ni formi ni misijama europskih privatnih zaštitarskih društava;
- Q. budući da je od ključne važnosti dati prednost uspostavi jasnih pravila za interakciju, suradnju i pružanje pomoći između tijela za provedbu zakona i privatnih zaštitarskih društava;
- R. budući da bi privatna zaštitarska društva mogla imati važniju ulogu u borbi protiv piratstva i u poboljšanju pomorske sigurnosti, u misijama koje uključuju pse, kiberobrani, istraživanju i razvoju sigurnosnih alata te u misijama i osposobljavanju u području kombiniranog nadzora u suradnji s javnim tijelima te pod njihovim nadzorom; budući da je korištenje usluga naoružanih privatnih zaštitarskih društava stvorilo specifične izazove za pomorski sektor te je rezultiralo brojnim incidentima koji su doveli do gubitka života i diplomatskih sukoba;

Korištenje privatnih zaštitarskih društava za pružanje potpore vojsci u inozemstvu

1. napominje da privatna zaštitarska društva imaju važnu komplementarnu ulogu u pomaganju državnim vojnim i civilnim agencijama nadomještanjem nedostatka u kapacitetima prouzročeno sve većom potražnjom za snagama u inozemstvu pri čemu povremeno, ako to okolnosti dopuštaju, donose povećanje kapaciteta; naglašava da se, u iznimnim slučajevima, korištenjem usluga privatnih zaštitarskih društava rješavaju postojeći nedostaci u kapacitetima koje bi, međutim, države članice prvo trebale pokušati nadoknaditi nacionalnim oružanim snagama ili policijom; ističe da se privatna zaštitarska poduzeća upotrebljavaju kao instrument za provedbu vanjske politike tih zemalja;
2. naglašava potrebu za time da tijekom djelovanja u zemljama domaćinima, osobito onima znatno različitima u pogledu kulture i vjere, privatna zaštitarska društva imaju na

umu lokalne običaje i navike kako ne bi ugrozila djelotvornost svoje misije i udaljila se od lokalnog stanovništva;

3. napominje da, u usporedbi s nacionalnim jedinicama, privatna zaštitarska društva, a posebno ona sa sjedištem u zemljama domaćinima, mogu pružiti vrijedno lokalno znanje, a često i uštede u pogledu troškova, premda treba osigurati da kvaliteta ne bude ugrožena; ističe, međutim, da korištenje usluga koje pružaju lokalna privatna zaštitarska društva u nestabilnim zemljama i regijama sklonim krizama može imati negativne posljedice za ciljeve vanjske politike EU-a u slučaju da se time osnažuju određeni lokalni naoružani subjekti koji bi mogli postati sudionici sukoba; ističe važnost uvođenja jasnih zakonskih razlika između djelovanja privatnih zaštitarskih društava i privatnih subjekata izravno uključenih u vojne aktivnosti;
4. ističe da se privatnim zaštitarskim društvima ne bi trebale eksternalizirati aktivnosti koje podrazumijevaju upotrebu sile i/ili aktivno sudjelovanje u sukobima, osim u slučaju samoobrane te da se privatnim zaštitarskim društvima ni u kojem slučaju ne bi smjelo dopustiti sudjelovanje u ispitivanjima ili vođenje ispitivanja; naglašava da, u području sigurnosti i obrane EU-a, prioritet treba biti jačanje nacionalnih oružanih snaga, kojima privatna zaštitarska društva mogu isključivo biti dopuna, bez ikakve ovlasti nad strateškim odlukama; naglašava da sudjelovanje privatnih zaštitarskih društava u vojnim operacijama mora biti opravdano, s jasno utvrđenim ciljevima koji se mogu provjeriti uz pomoć konkretnih pokazatelja, s detaljnim proračunom, zadanim datumom početka i završetka te se mora odvijati prema strogom etičkom kodeksu; ističe da je rad oružanih snaga i snaga sigurnosti u inozemstvu ključan za održavanje mira i sprečavanje sukoba te za društvenu obnovu i kasnije pomirenje na nacionalnoj razini;
5. ističe da načelo ekonomičnosti zapošljavanja privatnih zaštitarskih društava ponajprije donosi kratkoročne koristi, osobito ako se u obzir ne uzimaju brojne socioekonomske varijable, zbog čega to načelo ne bi smjelo postati glavni kriterij prilikom rješavanja pitanja sigurnosti; podsjeća da su mehanizmi odgovornosti i nadzora ključni kako bi se zajamčilo potpuno postizanje legitimnosti i potencijalne koristi privatnih zaštitarskih društava;
6. ističe važnost parlamentarnog nadzora nad načinom na koji se države članice koriste uslugama privatnih zaštitarskih društava;

Korištenje usluga privatnih zaštitarskih društava u EU-u

7. napominje da EU koristi privatna zaštitarska društva u inozemstvu radi zaštite svojih delegacija i osoblja te za potporu svojim civilnim i vojnim misijama u sklopu zajedničke sigurnosne i obrambene politike; primjećuje da njihovo korištenje stoga izravno doprinosi ugledu EU-a i načinu na koji ga doživljavaju treće strane, što ih čini važnim elementima lokalne prisutnosti EU-a koji utječu na razinu povjerenja u EU; zahtijeva od Komisije i Vijeća da izrade pregled podataka o tome gdje su se, kada i zašto koristile usluge privatnih zaštitarskih društava kao potpora misijama EU-a; smatra da bi bilo logično da EU u svojim pozivima na iskazivanje ponuda u vezi sa sigurnošću delegacija prednost daje privatnim zaštitarskim društvima koja uistinu imaju sjedište u Europi i podliježu regulativi i oporezivanju u EU-u;
8. međutim, naglašava da zapošljavanje privatnog zaštitarskog društva za određene zadaće, osobito na područjima na kojima često izbijaju sukobi, može imati negativne

nuspojave za EU, osobito u pogledu njegove legitimnosti, jer bi ga se moglo slučajno povezati s naoružanim akterima u području sukoba, s negativnim posljedicama u slučaju oružanih incidenata, ili bi se zbog toga nehotičnim jačanjem lokalnih aktera mogli ugroziti napori u područjima razoružanja, demobilizacije i reintegracije te reforme sigurnosnog sektora; posebno skreće pozornost na rizike koje predstavlja nekontrolirano podugovaranje, primjerice lokalnih privatnih zaštitarskih društava;

9. ukazuje na različite ozbiljne pravne i političke probleme povezane s aktualnom praksom podugovaranja u području vojnih i zaštitarskih usluga, osobito u pogledu usluga koje pružaju lokalni podugovaratelji u trećim zemljama; smatra da države članice, ESVD i Komisija trebaju postići sporazum o tome da će slijediti primjer NATO-a i povjeravati izvršenje usluga isključivo privatnim zaštitarskim društvima sa sjedištem u državama članicama EU-a;
10. stoga preporučuje Komisiji da predloži zajedničke ugovorne smjernice za privatna zaštitarska društva za zapošljavanje, korištenje usluga pružatelja vojnih i zaštitarskih usluga te upravljanje njima u kojima se jasno definiraju zahtjevi koje privatna zaštitarska društva moraju ispuniti kako bi mogla sklopiti ugovor s EU-om, a kojima bi se zamijenilo aktualno mnoštvo različitih pristupa; potiče Komisiju i ESVD da koriste iste smjernice za zapošljavanje, korištenje usluga pružatelja vojnih i zaštitarskih usluga i upravljanje njima u svim vanjskim akcijama, misijama i operacijama te za delegacije EU-a u svim zemljama i regijama, kao i za sve usluge revidiranog Zajedničkog popisa robe vojne namjene Europske unije; smatra da bi se te smjernice trebale temeljiti na međunarodnim najboljim praksama u vezi s poslovanjem privatnih zaštitarskih društava i njihovim upravljanjem, osobito na Dokumentu iz Montreuxa i ICoC-u, te bi se u njima trebala uzeti u obzir potreba za posebno opreznim postupanjem pri odabiru privatnih zaštitarskih društava u složenom kontekstu nakon kriza; potiče Komisiju i ESVD da isključivo koriste usluge pružatelja koji imaju certifikat ICoC-a, kako to već čini UN, koji ICoC smatra preduvjetom; ukazuje na pristup nadležnih tijela SAD-a, koja u svakom pojedinačnom ugovoru navode detaljne norme i zahtjeve, te poziva EU da slijedi taj primjer; naglašava da ugovori s privatnim zaštitarskim društvima među ostalim trebaju sadržavati klauzule o posjedovanju licencija i odobrenja, evidenciji osoblja i imovine, osposobljavanju, zakonitom stjecanju i korištenju oružja te unutarnjoj organizaciji;
11. poziva na to da nadzornik za sigurnost EU-a zaštitarskog društva iz EU-a bude prisutan na lokacijama koje financira EU i u delegacijama EU-a kako bi zajamčio kvalitetu pruženih zaštitarskih usluga, provodio provjere i osposobljavanje lokalno zaposlenog zaštitarskog osoblja, uspostavio i održavao dobre odnose s lokalnim sigurnosnim snagama, provodio ocjene rizika i bio prva točka kontakta za pitanja u području sigurnosti za delegaciju;
12. preporučuje Komisiji da izradi otvoren popis ugovaratelja koji zadovoljavaju standarde EU-a u pogledu nekažnjavanja, financijske i ekonomske sposobnosti, posjedovanja licencija i odobrenja te sigurnosne provjere osoblja; primjećuje da se standardi u EU-u u pogledu privatnih zaštitarskih društava uvelike razlikuju te smatra da države članice trebaju nastojati postići slične standarde; smatra da bi se ta lista trebala ažurirati u razdobljima ne dužima od dvije godine;
13. naglašava da, kada se EU oslanja na privatna zaštitarska društva u trećim zemljama s kojima je sklopio sporazum o statusu snaga i osoblja, takvi sporazumi uvijek moraju

obuhvaćati privatna zaštitarska društva čije se usluge koriste i njima se mora precizirati da će društva biti odgovorna u skladu s pravom EU-a;

14. ističe da valja ojačati koncept EU-a za potporu ugovaratelja i učiniti ga obvezujućim za države članice i institucije EU-a; smatra da njime osobito treba utvrditi strože standarde za uključivanje u ugovore, primjerice na temelju standarda SAD-a, te da se njime također treba zahtijevati da se u regijama zahvaćenima sukobima ne zapošljavaju i ne podugovaraju lokalna privatna zaštitarska društva; ističe da međunarodna privatna zaštitarska društva trebaju imati mogućnost zapošljavanja lokalnog stanovništva, ali samo pojedinačno i izravno, kako bi se zajamčila učinkovita sigurnosna provjera osoblja i spriječilo stvaranje lokalnih zaštitarskih industrija u regijama zahvaćenima sukobima;

Regulacija privatnih zaštitarskih društava

15. preporučuje Komisiji da izradi zelenu knjigu s ciljem uključivanja svih dionika iz javnog i privatnog sektora sigurnosti u opsežna savjetovanja i raspravu o postupcima kojima bi se učinkovitije utvrdile mogućnosti izravne suradnje i uspostavio osnovni skup pravila o djelovanju i dobroj praksi; preporučuje utvrđivanje sektorskih standarda kvalitete na razini EU-a; stoga preporučuje pojašnjenje definicije privatnih zaštitarskih društava prije uvođenja istinske regulacije njihova djelovanja jer u protivnom mogu nastati rupe u zakonodavstvu;
16. smatra da bi prvi korak EU-a trebalo biti precizno definiranje relevantnih vojnih i zaštitarskih usluga; u tom pogledu potiče Vijeće da bez odlaganja doda vojne i zaštitarske usluge koje pružaju privatna zaštitarska društva na Zajednički popis robe vojne namjene Europske unije;
17. potiče Komisiju da izradi učinkovit europski regulatorni model u sklopu kojeg bi se:
  - direktivom pomogle uskladiti pravne razlike između država članica;
  - ponovno ocijenile, a time i redefinirale, suvremene strategije javno-privatne suradnje;
  - popisala društva s jednostrukom ili višestrukom krajnjom namjenom;
  - dao kontekst točnoj naravi i ulozi privatnih vojnih i zaštitarskih društava;
  - postavili visoki standardi za pružatelje privatnih sigurnosnih usluga unutar EU-a ili u inozemstvu, uključujući adekvatne razine sigurnosne provjere osoblja i pravedne naknade;
  - osiguralo izvješćivanje o nepravilnostima i nezakovitostima privatnih zaštitarskih društava i omogućilo njihovo pozivanje na odgovornost za povrede, uključujući povrede ljudskih prava, počinjene tijekom njihova djelovanja u inozemstvu;
  - integrirala konkretna pomorska perspektiva, uzimajući u obzir vodeću ulogu Međunarodne pomorske organizacije;
18. napominje da novi globalni regulatorni okviri kao što su Dokument iz Montreuxa, ICoC i druge regulatorne inicijative u okviru UN-a predstavljaju jasan napredak u usporedbi s

razdobljem otprije samo deset godina kada u tom području nije bilo bitne regulative;

19. također pohvaljuje napore koje su poduzele mnoge države članice EU-a, slijedeći dobru praksu opisanu u Dokumentu iz Montreuxa, kako bi uvele djelotvorne nacionalne propise za privatna zaštitarska društva;
20. napominje, međutim, da je ocjena učinkovitosti privatnih zaštitarskih društava otežana zbog toga što institucije EU-a i vlade država članica ne izvješćuju dosljedno o korištenju usluga tih društava; potiče države članice i institucije EU-a da dosljednije i transparentno dostavljaju te informacije kako bi se njihovim nadležnim proračunskim tijelima i neovisnim revizorima omogućilo pravilno ocjenjivanje uporabe usluga privatnih zaštitarskih društava; preporučuje aktivno sudjelovanje parlamenata i nevladinih organizacija u provođenju potrebnih postupaka ocjenjivanja ključnih za regulaciju te industrije i nadzor nad njom;
21. preporučuje Komisiji i Vijeću da utvrde pravni okvir kojim se od nacionalnog zakonodavstva zahtijeva da nadzire izvoz vojnih i zaštitarskih usluga, kao i izvještavanje u okviru Godišnjeg izvješća EU-a o izvozu oružja o licencijama za izvoz vojnih i zaštitarskih usluga koje izdaju države članice u svrhu povećanja javne transparentnosti i odgovornosti;
22. ističe da transnacionalna priroda privatnih zaštitarskih društava, a posebno njihove aktivnosti u regijama pogođenima krizom može katkad dovesti do praznina u pogledu nadležnosti, osobito u slučaju slabe lokalne pravne strukture, što bi moglo otežati pozivanje tih društava ili njihovih zaposlenika da odgovaraju za svoje postupke; primjećuje da se nacionalna regulacija privatnih zaštitarskih društava često ne primjenjuje izvan teritorija određene države; ističe činjenicu da djelovanje privatnih zaštitarskih društava uvijek mora biti zakonski regulirano i podložno djelotvornom nadzoru i države domaćina i države ugovaratelja; primjećuje da često postoji pravna praznina u slučajevima sporova ili incidenata u kojima sudjeluju privatna zaštitarska društva i dužnosnici Europske unije, do kojih može doći u rizičnim područjima; stoga preporučuje uspostavu jedinstvenih i jasnih pravila za europske institucije koje koriste usluge privatnih zaštitarskih društava za zaštitu osoblja EU-a, uz jasnu dodjelu odgovornosti kako bi se izbjegli manjkava zaštita i nekažnjavanje te uzeo u obzir pravni okvir države domaćina; osim toga, potiče ESVD, Komisiju i države članice da sklapaju ugovore samo s privatnim zaštitarskim društvima sa sjedištem u EU-u u kombinaciji s obvezom izravnog pružanja usluga, bez angažiranja lokalnih podugovaratelja u često nestabilnim trećim zemljama;
23. stoga potiče EU i njegove države članice da iskoriste svoj status na Forumu o Dokumentu iz Montreuxa kako bi inzistirali na redovitim evaluacijama stanja provedbe preporuka iz Dokumenta iz Montreuxa u pogledu dobre prakse za sudionike; potiče države članice koje to još nisu učinile da se što prije pridruže Dokumentu iz Montreuxa; potiče države članice da razmjenjuju najbolje prakse;
24. potiče EU i njegove države članice da inzistiraju na međunarodnom pravno obvezujućem instrumentu koji nadilazi Dokument iz Montreuxa na način da se reguliraju aktivnosti privatnih zaštitarskih društava i uspostave jednaki uvjeti za sve kako bi države domaćini imale ovlast reguliranja privatnih zaštitarskih društava, a države koje koriste njihove usluge mogle služiti svojom ovlasti za zaštitu ljudskih prava i sprečavanje korupcije; naglašava da takav okvir mora uključivati odvratajuće sankcije

za povrede, pozivanje prekršitelja na odgovornost i djelotvoran pristup pravnim lijekovima za žrtve, uz sustav za izdavanje licenci i praćenje kojim se od svih privatnih zaštitarskih društava zahtijeva da se podvrgnu neovisnim revizijama i da njihovo osoblje sudjeluje u obveznom osposobljavanju o ljudskim pravima;

25. potiče potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, države članice, ESVD i Komisiju da izraze snažnu potporu izradi međunarodne konvencije kojom se nastoji uspostaviti međunarodni pravni sustav regulacije relevantnih usluga koje pružaju privatna zaštitarska društava;
26. pohvaljuje napore Međunarodne pomorske organizacije u pružanju smjernica za korištenje privatnih naoružanih zaštitarskih timova; potiče Komisiju i države članice da nastave surađivati s Međunarodnom pomorskom organizacijom kako bi postigli globalnu primjenu smjernica;
27. naglašava da se na privatna zaštitarska društva među ostalim najdjelotvornije može utjecati putem odluka o javnoj nabavi; stoga ističe da je važno da dodjela ugovora privatnim zaštitarskim društvima ovisi o usvajanju najboljih praksi, primjerice transparentnosti i njihovu sudjelovanju u ICoC-u, što su neke države članice već provele; napominje, međutim, da treba ojačati mehanizam sukladnosti s ICoC-om, kao i osigurati njegovu potpunu neovisnost kako bi on postao vjerodostojan poticaj za usklađivanje; primjećuje da su od država članica samo Švedska i Ujedinjena Kraljevina usvojile ICoC te smatra da se EU u prvom redu treba usredotočiti na to da ga i ostale države članice usvoje;
28. napominje da privatna zaštitarska društva trebaju imati osiguranje od odgovornosti koje bi učinilo sigurnosno tržište stabilnijim i pouzdanijim te omogućilo pristup manjim i srednjim privatnim zaštitarskim društvima;
29. naglašava da se sklapanje ugovora s privatnim zaštitarskim društvima treba uzeti u obzir i ocjenjivati na temelju iskustva privatnih zaštitarskih društava i razdoblju rada u neprijateljskim okruženjima, a ne na temelju prometa ostvarenog u okviru sličnog ugovora;
30. skreće pozornost na činjenicu da, osim što pružaju usluge pružanja sigurnosti, privatna zaštitarska društva također provode obavještajne djelatnosti koje, s obzirom na njihove moguće posljedice, zahtijevaju djelotvornu regulaciju i nadzor;
31. napominje znatan utjecaj koji EU i njegove države članice imaju nad globalnom sigurnosnom industrijom zbog toga što mnogi važni akteri imaju sjedište u EU-u; stoga posebno naglašava predstojeću reviziju Zajedničkog popisa robe vojne namjene kao priliku za uključivanje određenih usluga koje pružaju privatna zaštitarska društva, čime bi ta društva postala podložnima propisima o izvozu te bi bila obvezna primjenjivati osnovne standarde na svoje aktivnosti u inozemstvu;

o

o o

32. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Europskom vijeću, Vijeću,

Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te nacionalnim parlamentima država članica.